

ganske saaledes som dette er affattet af Fællesudvalget, idet man har ment derved at faa bedst Udsigt til et Resultat. Medens man angaaende de almindelige Synspunkter, der ligge til Grund for Forslaget, skal henvisse til Fællesudvalgets Beretning (se nedenfor Sp. 2945—64), meddeles i det følgende de Bemærkninger, som Fællesudvalget har knyttet til Forslagets enkelte Paragraffer.

Til § 1.

Voldgiftsretten.

Institutionen er kaldet en „Voldgiftsret“ og ikke en Domstol eller en Ret, *dels* fordi den tænkes som en Fortsættelse af „Den permanente Voldgiftsret“, jfr. § 4 A., *dels* fordi dens Kompetence ifølge § 4 B. og C. beror paa — henholdsvis stiltiende og udtrykkelig — Partsaftale. Selv om den Tanke ikke kunde afvises, at Staten uden at spørge Parterne kunde indrette en Domstol til Paadømmelse af kollektive Overenskomstbrud og overlod til den almindelige Lovgivnings almindelige Regler at foreskrive, i hvilken Grad det stod Parterne frit for ved særlige Aftaler at unddrage sig en saadan Domstol, og selv om det maatte siges, at et saadant Skridt fra Statens Side vilde være i god Overensstemmelse med Statens Stilling til almindelige Kontrakter — at de bør holdes, og at Staten bør laane sin Arm til dette Formaal —, saa har man dog af Hensyn til de ejendommelige retlige Følger, Loven tillægger Overenskomstbrudene, ment at burde fremhæve den Bestemmelse, at Lovreglerne kun ere gældende for dem, der ikke udtrykkelig i de indgaaede Overenskomster have taget Afstand fra dem (§ 4 B.). Et Eksempel paa en Voldgift med en paa denne Maade afgrænset Kompetence haves i Lov Nr. 84 af 19. April 1907.

Voldgiftsretten bør sammensættes ved Valg lige mandstærkt fra begge Lejre. Egentlig burde Medlemmerne vælges af alle Arbejdsorganisationer, som ere underkastede Domstolen. I andre Lande haves ogsaa ofte et ret udførligt Valgmaskineri for at sikre alle Arbejdsgivere og alle Arbejdere Indflydelse paa Valget af Dommere i Arbejdsretter. Men her i Landet, hvor de to Hovedorganisationer i saa langt overvejende Grad repræsenterer alle Arbejdsgivere og Arbejdere, kan det sikkert forsvares at spare de Omkostninger i Tid og Penge, som et almindeligt offentligt Valg vilde medføre, særlig hvor det som her gælder Valg til en saa lille Forsamling.

At dog ikke alle Arter af Interesser kunne blive repræsenterede, og endvidere Valg til en Opgave, der ikke i første Linie er den at repræsentere *Interesser*, men at repræsentere *Retsanskuelser*. Paa dette sidste Omraade — Retsanskuelsens Omraade — hersker nemlig ikke saa stor Forskelligartethed, som naar det gælder Interesser.

Speciel Sagkundskab i det enkelte Fag, som Sagen vedrører, er ikke altid nødvendig. De Sager, der komme for den her foreslaaede Ret, ville vistnok i Almindelighed dreje sig om mere almindelige Spørgsmaal; men der bør for Retten være Adgang til at supplere sig med fagkyndige i de enkelte Fag, og disse fagkyndige bør saa vidt muligt udpeges af Parterne, saa at begge Lejre blive repræsenterede. Dette er søgt opnaaet ved Slutningsbestemmelsen § 1 og § 10.

Til § 2.

Langt vanskeligere er Besættelsen af Formandsstillingen; thi to Hensyn gøre sig gældende, som vanskeligt lade sig praktisk forene. Paa den ene Side er det ønskeligt, at Formandsstillingen beklædes af en med Dommergerningen fortrolig; paa den anden Side maa Besættelsen helst ske ved Valg. Hvis en almindelig Dom gaar en Enkeltmand imod, vil den dømte staa magtesløs i sine Forsøg paa at sætte sig op mod Dommen og Statsmagten; men her gælder det Domme, der kunne berøre et Lands samtlige Arbejdere, og der kan derfor her ikke bygges paa Tvang, men kun paa frivillig Underkastelse fra de dømtes Side. Derfor er der her særlig Grund til at søge Tilliden hos Parterne forstærket ved at lade ogsaa Formandsstillingen besætte ved Valg af Parterne — direkte eller indirekte — og for en kortere Periode ad Gangen.

Men det vil let kunne gribe forstyrrende ind i det almindelige Domstolsarbejde, hvis der ved Valg udefra til en Domstol som den foreslaaede kunde lægges Beslag paa en fungerende Dommer. I Almindelighed vil vel en saadan Vanskelighed kunne ordnes ved Underhaandsforhandlinger og venskabelige Indrømmelser, og den samme Formand vil vel oftest blive genvalgt gennem en længere Periode; men den modsatte Eventualitet bør jo paaregnes, og Forslaget har søgt at løse Vanskeligheden ved paa den ene Side at opstille det som en Pligt for almindelige Dommere at modtage Valget som en Del af deres Embedsvirksomhed — dog kun for en kortere Periode — og paa den anden Side — for det Til-